

คู่มือการปฏิบัติงาน

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

(Home School)

นางสินีนากู วงศ์น้อย
นักวิชาการศึกษาคำนาฏการ

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4

คำนำ

คู่มือปฏิบัติงาน การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว(Home School) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาใช้เป็นคู่มือแนวทางในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ เกิดการพัฒนาให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ลดเวลาในการปฏิบัติงาน อีกทั้งยังทำให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีความรู้ความเข้าใจ ถึงแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว และสามารถให้ผู้รับบริการมีความพึงพอใจและทัศนคติที่ดีต่อหน่วยงานทางการศึกษาต่อไป

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการปฏิบัติงาน การศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว เล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

นางสินีนภา วงศ์น้อย
นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ	หน้า
ความเป็นมา	1
วัตถุประสงค์	3
บทที่ 2 งานการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว(Homeschool)	
ความหมายของการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว	4
บทบาทหน้าที่ครอบครัวผู้จัดการศึกษา	5
วิธีดำเนินการ	6
การยื่นอนุญาตจัดการศึกษา	6
การอนุญาตจัดการศึกษา	6
แผนการจัดการศึกษา	7
องค์ประกอบการจัดแผนการเรียนรู้	8
การเลิกการจัดการศึกษา	11
แบบยื่นความประสงค์ขออนุญาตจัดตั้ง	
แบบยื่นแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
ตัวอย่างการทำวาระการประชุม ส่งถึง สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่	
ตัวอย่าง หนังสือนำส่งวาระการประชุม ส่งถึงสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่	
บทที่ 3 กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง	
- กฎกระทรวง	
- คู่มือแนวทางการดำเนินงานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว	
- การเปลี่ยนแปลงแก้ไขคู่มือการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542	

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมา

เนื่องจากโลกที่วิวัฒน์และไร้พรมแดนผนวกกับพัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้การสร้างและการกระจายวิทยาการเป็นไปอย่างรวดเร็ว ความรู้มากและซับซ้อนยิ่งขึ้น วิธีการเข้าถึงความรู้ก็เปลี่ยนแปลงไป พร้อมกันนั้น การค้นพบใหม่ในหลายสาขา ช่วยให้การเรียนรู้ของมนุษย์มีความลึกซึ้งกว่าที่ผ่านมาทั้งทางวัตถุและทางจิตวิญญาณ ทฤษฎี ตำราจำนวนมากถูกสอบทานหรือเปลี่ยน ความรู้มีสถานะเหมือนคลื่นที่เคลื่อนตัวไม่หยุดนิ่ง ต้องเปิดใจเปิดสมองออกให้กว้าง และมีหลักกาลามสูตร คือเชื่อว่ารู้ได้จริงจากผลของการประจักษ์ด้วยตนเองเป็นสำคัญ

การศึกษารูปแบบเดิม ๆ เช่น การท่องบ่นไปตามแบบเรียนหรือจดจำตามคำครูบอก จึงกลายเป็นข้อจำกัดและถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าล้าหลังไม่ทันโลก การศึกษาแบบสร้างความรู้เฉพาะด้าน สอนทักษะตายตัว เริ่มด้อยความสำคัญลงและปรับเปลี่ยนไปสู่การเรียนรู้อย่างหลากหลาย สามารถเชื่อมโยงเป็นองค์รวม สิ่งสำคัญที่สุดไม่ใช่ตัวความรู้ แต่คือทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง การรับรู้ในวิธีการเรียนรู้ได้อย่างแยกคาย และเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

ในบริบททางเศรษฐกิจและสังคม สิ่งที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน ลำพังการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ คือ ก่อเกิดความเชื่อสุปัญหาชีวิตและสังคมที่รุนแรงขึ้น โดยเฉพาะช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจน การทำลายธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการแพร่ระบาดของความเสื่อมโทรมทางคุณธรรมจริยธรรม อีกทั้งสังคมที่ท่วมท้น ด้วยข้อมูลข่าวสารไร้พรมแดน ประชาชนต้องการความเท่าเทียมกัน เรียกร้อง แสวงหาสิทธิเสรีภาพและโอกาสการมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ ด้วยตัวเองบริการต่าง ๆ ทางสังคมต้องเพิ่มขนาดเพิ่มประเภทกิจการใหญ่โตและซับซ้อนขึ้นเรื่อย ๆ จนเกิดกว่าที่รัฐจะสามารถตอบสนองได้ เหล่านี้ล้วนส่งผลโดยตรงต่อการศึกษาให้ต้องเพิ่มหน้าที่มีบทบาทสูงขึ้นในการสร้างพื้นฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่เคารพต่อเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน เพื่อเตรียมคนให้มีความพร้อมสำหรับกิจการทั้งหมดของสังคมร่วมกับรัฐ

ดังนั้น จำเป็นที่จะต้องปฏิรูปการศึกษา ปรับเปลี่ยนกระบวนการรับรู้และเรียนรู้ท่ามกลางบริบทของโลกและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาคน มุ่งพัฒนาสติ พัฒนาปัญญา เพื่อสร้างความเป็นมนุษย์ผู้สามารถใช้ศักยภาพสูงสุดของตนไปในทางสร้างสรรค์หลักการสำคัญอันเป็นเจตนารมณ์ประการหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษา ภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ คือการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรและสถาบันทางสังคมต่าง ๆ ให้มีบทบาทเป็นผู้จัดการศึกษานอกเหนือจากที่รัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการอยู่เพื่อให้รูปแบบการจัดการศึกษามีความหลากหลาย ยืดหยุ่น สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน ตรงตามธรรมชาติของการเรียนรู้ที่มุ่งสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นไปตามการพัฒนาเปลี่ยนแปลง ของโลกวันนี้และในอนาคต

รัฐบาลได้ประกาศนโยบายไว้อย่างชัดเจน จะส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนในสังคมได้มีส่วนรับผิดชอบในการจัดการศึกษา โดยรัฐจะเป็นผู้วางระบบ นโยบาย กำกับคุณภาพและมาตรฐานการระดม

-2-

ทรัพยากร ตลอดจนการเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะการจัดการศึกษาโดยครอบครัวที่พ่อแม่ผู้ปกครองเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในการจัดการศึกษาให้กับบุตร บนพื้นฐานความรักความปรารถนาดีต่อบุตรหลานของตน ถือเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการศึกษาเรียนรู้ที่มีพัฒนาการในสังคมไทย และเชื่อว่าจะเป็น

นวัตกรรมการเรียนรู้ที่มีความชัดเจนยิ่งขึ้นไปเป็นลำดับ รัฐภายใต้การดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ จึงมีนโยบายที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้มีความสำคัญ เร่งดำเนินการให้มีกลไกทางกฎหมายและกลไกสนับสนุนอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้ ภายใต้หลักหรือกรอบในการดำเนินการ 5 ประการ ได้แก่

1. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัว
2. พ่อแม่จะต้องมีอิสระในการดำเนินการ มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ
3. มีความสอดคล้องกับหลักการและแนวทางในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
4. มีคุณภาพได้มาตรฐาน
5. มีความเป็นสากลเทียบเคียงกับต่างประเทศได้

สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเฉพาะที่มีความหลากหลาย มีความต้องการการศึกษาพิเศษและ ขาดโอกาสทางการศึกษา ขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้ารับการศึกษได้ด้วย

จึงเห็นได้ว่า การศึกษาโดยครอบครัว หรือบ้านเรียน เป็นการจัดการศึกษาทางเลือกในรูปแบบหนึ่งที่ตอบสนองต่อเจตนารมณ์ ของรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาแห่งชาติ อย่างเป็นรูปธรรม มีรูปแบบแนวทางในการจัดการศึกษาที่แตกต่างหลากหลายกันไปตามปรัชญา ทศนะความเชื่อทางการศึกษาของครอบครัว ตามสภาพของบ้านเรียนและผู้เรียน โดยเฉพาะครอบครัวที่กำลัง เริ่มจัดการศึกษา โดยครอบครัวเป็นครั้งแรก จะดำเนินการจัดการศึกษาล้ายโรงเรียน คือ มีวิชาเรียน คาบเรียน ผู้สอน หนังสือแบบเรียน แบบฝึกหัด การทดสอบ ตามแผนการศึกษาของครอบครัว ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการกำหนดกรอบใหญ่ๆ เอาไว้ และใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นแนวทางในส่วนของวิชาหลักแล้วผสมผสานประยุกต์กับ

หลักสูตรอื่นๆ ตามที่ครอบครัว สนใจ เพราะต้องการให้ผู้เรียนมีพื้นฐานความพร้อมทางด้านวิชาการ หากจะกลับเข้า สู่การศึกษา ในระบบก็จะสามารถทำให้ สำหรับครอบครัวที่มีประสบการณ์จะจัดการศึกษาปรับเปลี่ยนตามกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ยืดหยุ่น และมีความเป็นอิสระมากขึ้น มุ่งตอบสนองความสนใจของผู้เรียนและสร้างกระบวนการเรียนรู้ในวิถีชีวิตประจำวัน เป็นต้น

การจัดการศึกษาโดยครอบครัว (home school) นิยมเรียกกันในกลุ่มครอบครัว ผู้จัดการศึกษา “ บ้านเรียน ” ซึ่งความน่าสนใจของบ้านเรียนอยู่ที่ เป็นการจัดการศึกษาโดยครอบครัวที่จะนำบุตรหลานออกจากการศึกษาในระบบโรงเรียน หรือไม่นำบุตรหลานของตนเข้าสู่ระบบการเรียนในโรงเรียนตามที่ครอบครัว สมัยปัจจุบันนิยมทำกัน และครอบครัวรวมทั้งผู้เรียน มีเหตุผลใดที่จะปฏิเสธการศึกษาในระบบ โรงเรียนที่เป็นระบบที่ได้รับความไว้วางใจในการพัฒนาผู้เรียนมาหลายยุค หลายสมัย

-3-

และการจัดการศึกษาบ้านเรียนนั้นมี การจัดการศึกษาอย่างไร เหมือนกับการศึกษาในระบบโรงเรียนหรือไม่ แล้วจะจัดการเรียนการสอน สร้างสรรค์หลักสูตร รวมทั้งมีการวัดและประเมินผลอย่างไร ตลอดจนปัญหาจากการที่สังคม มองว่าผู้เรียนบ้านเรียนจะต้องมีปัญหาทางด้านทักษะทางสังคม เพราะไม่ได้ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนๆ ในวัยเดียวกัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนในสังคมได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา โดยรัฐจะเป็นผู้วางระบบ นโยบาย กำกับคุณภาพและมาตรฐาน
2. เพื่อสนองตอบความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่มีความหลากหลาย มีความต้องการการศึกษาพิเศษและ ขาดโอกาสทางการศึกษา ขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้ารับการศึกษາได้ด้วย
3. เพื่อสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างบ้านเรียนร่วมกันในการจัดการเรียนการสอน ให้กับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ทั้งนี้เป็นการพัฒนาการศึกษาโดยครอบครัวให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ต่อไป
4. เพื่อวัดและประเมินผลการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนที่เรียนการศึกษาโดยครอบครัวในแต่ละปีการศึกษา ในการเลื่อนระดับชั้น พร้อมนิเทศ ติดตามตรวจสอบร่องรอยหลักฐานการเรียนการสอนของบ้านเรียนในสังกัด

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เป็นเครื่องมือที่ช่วยบอกทิศทางการทำงานที่จุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของกระบวนการต่างๆ ที่ระบุรายละเอียดในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภายในองค์กรนั้น
2. ยกระดับการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และเป็นมาตรฐานเดียวกัน
3. ลดข้อผิดพลาดในการทำงาน หรือทำงานซ้ำซ้อน
4. บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ภายในกลุ่มงาน สามารถปฏิบัติงานแทนกันได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว เมื่อมีการโยกย้ายตำแหน่งงาน หรือมีการลาออกจากหน้าที่
5. ประหยัดค่าใช้จ่ายในการที่บุคลากรมายื่นขอรับบริการ หรือติดต่อราชการต่างๆ

บทที่ 2

งานการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว(Homeschool)

ความหมายงานการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

หลังการประกาศใช้กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. 2547 การศึกษาโดยครอบครัวมีการขยายตัวไปเป็นลำดับ มีจำนวนครอบครัวที่จดทะเบียน จัดการศึกษาจากหลักสิบไปเป็นหลักร้อยในเขตพื้นที่การศึกษาทุกภูมิภาค จากรายงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) เรื่อง”การติดตามการประเมินผลเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาโดยครอบครัว” พ.ศ. 2552 ซึ่งได้ทำการสอบถามจากทั้งครอบครัวผู้จัดและบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สรุปแนวความคิดการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ดังนี้

1. ครอบครัวมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับบุตรหลานของตน โดยรัฐจะต้องให้ความคุ้มครองและส่งเสริมอย่างเหมาะสม ตามหลักสิทธิมนุษยชน สิทธิเด็ก และสิทธิเสรีภาพทางการศึกษา ภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

2. การศึกษาโดยครอบครัวสอดคล้องกับหลักการและนโยบายให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ไม่ใช่ความแปลกแยก แต่เป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของภาครัฐ

3. กระบวนการจัดการศึกษาโดยครอบครัวมีความแตกต่างจากการศึกษาในโรงเรียน สามารถผสมผสานการศึกษา 3 รูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัยและเป็นการศึกษารายบุคคลมีโอกาที่จะจัดการเรียนรู้อย่างยืดหยุ่นเป็นสำคัญตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพได้อย่างแท้จริง

4. ผู้สำเร็จการศึกษาจากการศึกษาโดยครอบครัว มีศักดิ์และสิทธิเท่าเทียมกับผู้สำเร็จการศึกษาในระบบโรงเรียน ภายใต้การรับรองของกระทรวงศึกษาธิการ

5. ครอบครัวผู้จัดมีสิทธิในสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับการสนับสนุนจากรัฐ ทั้งในการส่งเสริมทางวิชาการ เงินอุดหนุนการศึกษา การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีเพื่อการศึกษา และโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาอื่น ๆ อย่างทัดเทียมกับการศึกษาในสถานศึกษา

บทบาทหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1. จัดให้มีคณะทำงานวิชาการการจัดการศึกษาโดยครอบครัวเพื่อการส่งเสริมคุณภาพเชิงวิชาการและกระบวนการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาโดยครอบครัว อันประกอบด้วยบุคลากรจากกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา และกลุ่มอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือ ครู อาจารย์ จากสถานศึกษา

2. ประสานงานและดำเนินการให้การจัดการศึกษาโดยครอบครัวเป็นไปอย่างมีระบบ บรรลุผลตามเป้าหมายของภาคส่วนต่าง ๆ อย่างราบรื่น เรียบร้อย มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้แก่การสร้างความเข้าใจอันดีและร่วมมือเหมือนกลยุธมิตรระหว่างครอบครัวผู้จัดกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ในการพัฒนาแผนการเรียนรู้เสนอคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา (ปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการเป็นคณะกรรมการศึกษาจังหวัด) ตลอดจนการวัดและประเมินผลการจัดการศึกษา

3. ส่งเสริม สนับสนุนและคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของเด็กและครอบครัวอันพึงมีพึงได้ในจัดการศึกษา เช่น พัฒนาให้มีแหล่งเรียนรู้ตามรูปแบบที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เช่น ศูนย์ฯ ห้องสมุดฯ หรือมุมส่งเสริมการจัดการศึกษา หรือประสานงานแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ แก่ครอบครัว

ผู้จัดการศึกษาได้ใช้ในการพัฒนาความรู้ความสามารถผู้เรียนอย่างเต็มตามศักยภาพให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายและมาตรฐานการศึกษา

4. วิจัยและพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ในขอบข่ายการศึกษาทางเลือกที่อำนวยความสะดวกให้เกิดประสิทธิภาพการพัฒนาผู้เรียนได้ผลผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพถึงขีดสุดของศักยภาพของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

5. วางแผนพัฒนาคุณภาพ และแผนปฏิบัติการ เพื่อดำเนินงานการจัดการศึกษาโดยครอบครัว อย่างต่อเนื่อง

6. สนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือของทุกภาคส่วน ในการพัฒนาการจัดการศึกษาโดยครอบครัวเพื่อคุณภาพของเยาวชนต่อชุมชน สังคมและประเทศชาติอย่างเต็มที่ไร้ขีดจำกัด

7. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข่าวสาร ความรู้ในเวทีสาธารณะ เครือข่ายภาคสังคม ข่าวสารเพื่อความรู้ความเข้าใจของสังคมโดยรวม และมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาให้มีความสำเร็จก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป

8. ประเมินและรายงานผลการดำเนินงานตามสายงาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและต่อสาธารณะ อย่างสม่ำเสมอตามโอกาสที่เหมาะสม อันส่งผลต่อการพัฒนายกระดับความก้าวหน้าของงาน

9. ปฏิบัติการอื่น ๆ ตามสภาพและสถานการณ์ที่อาจมีความผันผวนเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน

บทบาทหน้าที่ครอบครัวผู้จัดการศึกษา

1. เป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดี สะท้อนออกในความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัวในความปรองดองใช้เหตุผลต่อกันให้ความสำคัญกับเรื่องหน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคนจนเป็นนิสัย พ่อแม่เป็นผู้มีทัศนคติต่อชีวิตอย่างถูกต้องชัดเจน มั่นคงในสิ่งที่ตนทำ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูก

2. จัดกระบวนการเรียนรู้โดยครอบครัวอย่างสร้างสรรค์

2.1 จัดสภาพแวดล้อมภายในบ้าน หาสื่อหรือสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มุ่งให้ลูกเกิดพัฒนาการในการเป็นนักสืบค้น นักทดลอง สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและกำหนดอัตราความเร็วในการเรียนรู้ของตนได้

2.2 สร้างแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้ด้วยความตระหนักในคุณค่าและจุดมุ่งหมายของชีวิตแทนการกระตุ้นด้วยการแข่งขันและความเห็นแก่ตนเอง

2.3 มีความเชื่อมั่นว่าคนทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาถึงขีดสุดได้อย่างน้อยทางใดทางหนึ่ง คนทุกคนล้วนปรารถนาให้ชีวิตของตนมีคุณค่าและเป็นไปตามธรรมชาติ ความถนัดในการเรียนรู้ของแต่ละคนมีความแตกต่างกันไป การจัดกระบวนการเรียนรู้นอกจากจะต้องสอดคล้องกับพัฒนาการตามช่วงวัยโดยรวมแล้ว ยังต้องคำนึงถึงลักษณะเฉพาะตัว สร้างโอกาสให้เด็กได้แสดงออก พบความถนัด ความสนใจ จุดเด่น ข้อด้อยของตนเอง เพื่อการพัฒนาในทางพรสวรรค์ให้โดดเด่นขึ้นอย่างมีความสมดุลกับการพัฒนาในด้านอื่น ๆ

-6-

2.4 สร้างการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกวิถีทาง ทุกเวลา ทุกสถานที่ ทั้งอย่างมีกระบวนการฝึกฝนเป็นขั้นตอนและด้วยการซึมซับรับรู้อย่างเป็นไปตามธรรมชาติจากประสบการณ์ตรงของการลงมือทำ และการสัมผัสสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ส่งเสริมสร้างองค์ความรู้ขึ้น ทั้งนี้ เด็กจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดในภาวะที่เป็นธรรมชาติ มีเสรีภาพมีความท้าทาย มีจินตนาการหรือสอดคล้องกับเรื่องราวในชีวิตจริง และเกิดมาจากความสนใจใคร่รู้จากภายในตัวเด็กเอง

2.5 สร้างสถานการณ์หรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความหลากหลาย มีชีวิตชีวา ทั้ง ครอบคลุมเป็นกลุ่มร่วมกับเด็กหรือผู้ใหญ่และครอบครัวอื่น ๆ การเดินทาง ท่องเที่ยว ทัศนศึกษา ค่าย พักแรม การเข้าร่วมงานเทศกาลประเพณี กิจกรรมเสริมทักษะดนตรี กีฬา ภาษา กิจกรรมอาสาสมัคร กิจกรรม พัฒนาสติและสมาธิ ตลอดจนกิจกรรมเสริมพื้นฐานงานอาชีพ งานบ้าน งานครัว เป็นต้น

3. ประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุผลตามเป้าหมายร่วมกัน

วิธีการดำเนินงาน

ครอบครัวมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับบุตร โดยรัฐจะต้องให้ความคุ้มครองและส่งเสริมอย่างเหมาะสม ภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ในการกำหนดให้มีการยื่นขออนุญาตจัดการศึกษา ที่สำคัญ คือ การสร้างความสัมพันธ์ฉันท์กัลยาณมิตรระหว่างครอบครัวกับบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้ทำความเข้าใจในข้อตกลงเบื้องต้นร่วมกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

โดยวิธีการแบ่งเป็น 5 ประเด็น

1. การอนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัว
2. การขออนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัว
3. แผนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว
4. การวัดประเมินผล
5. การเทียบโอนผลการเรียน
6. การเลิกจัดการศึกษาและการย้ายภูมิลำเนา

1. การอนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัว

ครอบครัวที่สนใจหรือมีความประสงค์ที่จะจัดการศึกษา สามารถติดต่อกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามภูมิลำเนา

2. การขออนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัว

2.1 สถานที่ยื่นคำขออนุญาต คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.1.1 ครอบครัวหรือจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ยื่นคำขออนุญาตได้ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามภูมิลำเนา

2.1.2 ครอบครัวหรือผู้จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ยื่นคำขออนุญาตได้ที่ สพป.และ สพม.ตามภูมิลำเนา ทั้งนี้ให้เป็นไปตามความประสงค์ของครอบครัวหรือผู้จัดการศึกษา

2.1.3 ครอบครัวหรือผู้จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ยื่นคำขออนุญาตได้ที่ สพม.ตามภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา หมายถึง สถานที่อยู่ของบุคคลตามกฎหมาย หรือตามที่อยู่ทะเบียนบ้าน หรือหากครอบครัวมีทะเบียนบ้านอยู่ที่หนึ่ง แต่มีถิ่นที่พำอาศัยเป็นปกติปัจจุบันอยู่อีกที่หนึ่ง ซึ่งจะใช้เป็นสถานที่จัดการศึกษา ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ณ ถิ่นที่อยู่อาศัยปัจจุบันได้

2.2 เวลาในการยื่นขออนุญาต ครอบครัวสามารถยื่นคำขอได้ตามความจำเป็น อาจกำหนดให้ครอบครัวสามารถยื่นคำขอได้ปีละสองครั้ง โดยสอดคล้องกับการเปิดปิดภาคเรียนของสถานศึกษา เพื่อสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เช่น การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น หรือการรับเงินอุดหนุนการศึกษา เป็นต้น

2.3 เอกสารในการยื่นขออนุญาต กรณีผู้เรียนลาออกจากการศึกษาในระบบ ให้นำหลักฐานการศึกษา (พพ.1) เอกสารการขอย้ายสถานที่เรียนจากสถานศึกษาเดิมมาด้วย และแจ้งให้ สพป.เดิมทราบด้วย

2.4 การระบุระดับการศึกษาที่จะจัด ครอบครัวสามารถขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือระบุเฉพาะระดับใดระดับหนึ่งก่อน และเมื่อจบการศึกษาในระดับนั้นแล้ว สามารถจัดการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้โดยตลอด โดยแสดงแผนการจัดการศึกษาให้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาอนุญาต

3.แผนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว

แผนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว มีความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ เป็นกรอบทิศทางการเรียนรู้โดยรวมของการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ หรือครอบคลุมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานรวมทั้งเป็นเครื่องมือระหว่างครอบครัวผู้จัดการศึกษากับผู้รับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในการส่งเสริมและรับรองผลให้นำไปสู่ความสามารถในการปฏิบัติของทุกฝ่ายได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข

ครอบครัวและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรร่วมกันกำหนดตามความมุ่งหมาย หลักการและแนวทางการจัดการศึกษา โดยขั้นตอนรายละเอียดการจัดทำแผนการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ควรเป็นอิสรภาพของครอบครัวเป็นหลัก ที่จะเป็นผู้ออกแบบจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับพื้นฐานศักยภาพผู้เรียนและบริบทของครอบครัวและชุมชน โดยเจ้าหน้าที่ หรือคณะทำงานวิชาการจัดการศึกษาโดยครอบครัวของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้การพิจารณาร่วมคิด ร่วมให้คำปรึกษาแนะนำ ให้เกิดความเหมาะสมทางวิชาการ แสดงถึงประสิทธิภาพ อันนำมาซึ่งความสำเร็จบรรลุผลในการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพการศึกษาโดยครอบครัว เป็นการศึกษาของกลุ่มเป้าหมายเฉพาะอยู่ในกลุ่มที่เป็นการศึกษาอิสระหรือตามอัธยาศัย ที่มีแนวคิดปรัชญา จุดมุ่งหมายต่างไปจากการศึกษาที่ตอบสนองที่ต่อต้องการการศึกษาแบบก้าวหน้า เป็นการศึกษาทางเลือก รวมทั้งเป็นการศึกษาที่ตอบสนองต่อผู้เรียนตามความแตกต่างรายบุคคล แผนการจัดการศึกษาของครอบครัว จึงสามารถปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้ ซึ่งจะส่งผลต่อแนวปฏิบัติการเขียนแผนในแต่ละองค์ประกอบสำคัญของแผน โดยมีแนวทางสำคัญดังนี้

1.การจัดทำแผนการศึกษาโดยปรับใช้เพิ่มเติมตามความมุ่งหมายการศึกษาตามแนวคิดหรือความเชื่อของครอบครัว

2.การจัดทำแผนการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะ องค์ความรู้และค่านิยม ครอบครัวควรจัดเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือหลอมรวมบูรณาการเป็นกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

3.การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนด ครอบครัวสามารถจัดการเรียนรู้ตาม 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางฯ หรืออาจหลอมรวมบูรณาการเป็นกลุ่มประสบการณ์ได้ตามความเหมาะสม

องค์ประกอบการจัดทำแผนการเรียนรู้

1. ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัว

- 1.1 ระบุข้อมูลเกี่ยวกับชื่อ-สกุลบิดา มารดา วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ อาชีพ ที่อยู่
- 1.2 เหตุผลในการจัดการศึกษาของครอบครัว อธิบายถึงแนวคิด ความเชื่อ เหตุผลหรือปรัชญา ที่เป็นสามเหตุให้ครอบครัวจัดการศึกษา

2. ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน

- 2.1 ระบุข้อมูลผู้เรียน ชื่อ – สกุล วัน เดือน ปีเกิด อายุ ประวัติการศึกษา
- 2.2 พัฒนาการของผู้เรียน เป็นส่วนที่ระบุพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ความถนัด ความสนใจ ความบกพร่องหรือความสามารถที่สะท้อนแววฉลาด ที่ควรได้รับการดูแลช่วยเหลือหรือส่งเสริมสนับสนุนเป็นพิเศษ

3. ระดับการศึกษาที่จัด ให้ระบุว่าจัดการศึกษาในระดับใด เช่น ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือตลอดทุกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ให้ระบุความคาดหวังที่ครอบครัวต้องการให้เกิด โดยคำนึงถึงเป้าหมายคุณภาพของผู้เรียน ความต้องการ ความสนใจตามศักยภาพของผู้เรียน

5. รูปแบบการจัดการศึกษา ให้ระบุรูปแบบการจัดการศึกษาต่าง ๆ ที่ครอบครัวประสงค์จะจัดการศึกษารูปแบบใด เช่น

5.1 จัดการศึกษาแบบครอบครัวเดียว เนื่องจากไม่สามารถร่วมกิจกรรมกับกลุ่มบ้านเรียนหรือครอบครัวอื่น และมีความสนใจเฉพาะด้านแตกต่างกัน

5.2 จัดการศึกษาแบบมีข้อตกลงร่วมกับโรงเรียนหรือหน่วยงานอื่น โดยมีการเข้าไปใช้ทรัพยากรในโรงเรียนหรือเข้าไปทำกิจกรรมร่วมกัน เนื่องจากต้องการให้บุตรได้มีความรู้ประสบการณ์ที่สามารถเชื่อมโยงเข้าสู่ระบบโรงเรียน

5.3 จัดการศึกษาแบบกลุ่มครอบครัวที่มีแนวคิดคล้าย ๆ กัน เป็นการจำลองสังคมเล็ก ๆ เชื่อว่าการเชื่อมโยงกับกลุ่มเป็นการช่วยเสริมพัฒนาการของบุตรได้

5.4 จัดการศึกษาแบบรวมศูนย์ จัดการแบบศูนย์การเรียน เนื่องจากต้องการให้บุตรมีสังคมพ่อแม่ทำงานนอกบ้านทั้งคู่ จึงมอบหมายให้ผู้ที่เห็นว่ามีเหมาะสมมาทำหน้าที่จัดกระบวนการเรียนรู้

4.การจัดสาระการเรียนรู้ ระบุข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่าครอบครัวจะจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความรู้ ทักษะ ค่านิยมที่ผู้เรียนควรเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คุณลักษณะที่จะช่วยนำพาให้บรรลุคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งครอบครัวสามารถจัดการเรียนการสอนแยกเป็นรายวิชาตามกลุ่มสาระ การเรียนรู้หรือ อาจหลอมรวมบูรณาการเป็นกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสม เช่นกลุ่มประสบการณ์ความรู้ในธรรมชาติ กลุ่มประสบการณ์ความรู้ในตนเองและสังคม กลุ่มประสบการณ์ความรู้ในศาสนาศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

การจัดสาระการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายการพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับศักยภาพตามความถนัด ความสนใจ ความสามารถพิเศษ และความต้องการพิเศษของผู้เรียนแต่ละคน โดยอาจมีจุดเน้นการเรียนรู้ที่มากกว่ากันในแต่ละสาระหรือกลุ่มประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งสามารถแสดงเป็นสัดส่วนเป็นคำร้อยละ โดยอาจจะมีค่าน้ำหนักที่เหมือนหรือต่างกันในแต่ละชั้นปี (กรณีเสนอแผนการจัดการศึกษาเป็นรายชั้นปี) หรือแต่ละช่วงชั้น และแต่ละระดับการศึกษา (กรณีเสนอแผนการจัดการศึกษาเป็นช่วงชั้น หรือเป็นระดับการศึกษา)

5.การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ระบุวิธีการจัดการเรียนรู้ของครอบครัวให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ของการจัดการศึกษาและสาระการเรียนรู้ที่ครอบครัวกำหนด เช่นการทำโครงการ ศึกษาแห่งเรียนรู้ การปฏิบัติจริง ทำกิจกรรมร่วมกับผู้เรียนในระบบโรงเรียน การทำกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้อื่น ๆ เป็นต้น

8.1.การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ให้ระบุวิธีการประเมินและทำความเข้าใจร่วมกันกำหนดสัดส่วน การให้ผลคะแนนหรือเกณฑ์การตัดสินผล และค่าน้ำหนัก/ หน่วยกิต ในแต่ละสาระการเรียนรู้ กลุ่มประสบการณ์ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งควรให้ความสำคัญกับการประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การพูดคุย การใช้คำถาม การสังเกต การเขียนสะท้อนการเรียนรู้ การประเมินการปฏิบัติ การแสดงออกในการปฏิบัติงาน การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน แบบทดสอบ การประเมินตนเอง เป็นต้น เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนบรรลุตามสาระการเรียนรู้กลุ่ม ประสบการณ์เพียงใดและควรพิจารณาให้เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้วัดและประเมินผลเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

6.การวัดประเมินผลและการกำกับคุณภาพการศึกษา

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ควรอยู่บนหลักการพื้นฐาน คือการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และเพื่อตัดสินผลการเรียน โดยเฉพาะการประเมินเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ควรมีการดำเนินการเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ส่วนการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนนั้น เป็นการตรวจสอบและตัดสินว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการอันเกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่ และใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ต่อไป

ผู้จัดการศึกษาตัดสินผลการเรียนตามเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนของสาระการเรียนรู้ หรือกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ การอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรประเมินในระยะเวลาที่เหมาะสมมีการเก็บข้อมูลของผู้เรียนทุกด้านอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ โดยสามารถเลือกตัดสินผลเป็นรายภาค รายปี ช่วงชั้น

6.1 เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน ผู้จัดการศึกษา ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่อไปนี้

6.1.1.เวลาเรียน : จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค รายปี หรือช่วงชั้น โดยให้เวลาเรียนของแต่ละสาระการเรียนรู้/กลุ่มประสบการณ์ โดยยึดหยุ่นตามบริบท จุดเน้น ปรัชญาของการจัดการศึกษาของครอบครัว มีเวลาเรียนเหมาะสมที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณภาพตามเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนที่กำหนด

6.1.2.คุณภาพผู้เรียน: ผู้เรียนจะต้องได้รับการประเมินคุณภาพที่สอดคล้องสัมพันธ์กับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ครอบครัว / ผู้จัดการศึกษาปรับใช้

6.1.3.มิติของการประเมิน : ผู้เรียนได้รับการประเมินและตัดสินผลครอบคลุมทั้งในด้านวิชาการ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและครอบครัว หรือผู้จัดการศึกษาร่วมกันกำหนด

กรณีผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ และผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษอื่น ๆ ให้สามารถขอรับการประเมินในการผ่านชั้นปี ช่วงชั้น หรือระดับการศึกษาจากการปรับระยะเวลาในการเรียนให้เหมาะสมกับการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้

6.2 การให้ระดับผลการเรียน

การให้ระดับผลการเรียนในแต่ละสาระการเรียนรู้หรือกลุ่มประสบการณ์ ครอบครั้ว /ผู้จัดการศึกษา สามารถให้ระดับผลการเรียนหรือระดับคุณภาพเป็นระบบตัวเลข ระบบตัวอักษร ระบบร้อยละ หรือระบบที่ใช้คำสะท้อนมาตรฐาน ตามความเหมาะสม หากครอบครัว หรือผู้จัดการศึกษาเลือกการใช้ระดับผลการเรียนอย่างใดอย่างหนึ่งต้องเลือกตลอดระดับการศึกษา สำหรับในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรให้ระดับผลการเรียนเป็นระบบตัวเลข 8 ระดับ เพื่อประโยชน์ในการเทียบเคียงสำหรับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

6.3 เกณฑ์การจบการศึกษา

การจัดการศึกษาโดยครอบครัวมีความแตกต่างทั้งวัตถุประสงค์ รูปแบบ วิธีการในการจัดการศึกษาที่มุ่งสนองจุดเน้นและความต้องการของผู้เรียนรายบุคคล สิ่งเหล่านี้ย่อมส่งผลต่อการกำหนดเกณฑ์การจบการศึกษา เกณฑ์ที่กำหนดในแต่ละระดับการศึกษาควรครอบคลุมสิ่งสำคัญ ดังนี้**ระดับประถมศึกษา**

1. ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้หรือกลุ่มประสบการณ์และได้รับการตัดสินผลการเรียนอยู่ในระดับ **ผ่านขึ้นไป**

2. ผู้เรียนต้องมีผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน อยู่ในระดับ **ผ่านขึ้นไป**

3. ผู้เรียนต้องมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อยู่ในระดับ **ผ่านขึ้นไป**

4. ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมิน **ผ่าน**

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย

1. ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้หรือกลุ่มประสบการณ์และได้รับการตัดสินผลการเรียนอยู่ในระดับ **ผ่านขึ้นไป**

2. ผู้เรียนต้องมีผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียน อยู่ในระดับ **ผ่านขึ้นไป**

3. ผู้เรียนต้องมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อยู่ในระดับ **ผ่านขึ้นไป**

4. ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีผลการประเมิน **ผ่าน**

7. การเทียบโอนผลการเรียน

หลักเกณฑ์และวิธีการปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเทียบโอนผลการเรียนไว้ ซึ่งสามารถนำมาเป็นแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ดังนี้

7.1 ความหมายของการเทียบโอนผลการเรียน

การเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การนำผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นความรู้ ทักษะ หรือประสบการณ์ของผู้เรียนที่เกิดจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย หรือจากประสบการณ์การทำงาน หรือการดำเนินชีวิต มาเทียบโอนเพื่อเข้าศึกษาในสถานศึกษา ผู้จัดการศึกษา และนับเป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนตามหลักสูตรในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นฐานความเป็นธรรม โปร่งใส และมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ

7.2 ข้อกำหนดในการเทียบโอน

พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้ระบุให้มีการเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ระหว่างการศึกษาแบบเดียวกัน หรือต่างรูปแบบได้ ไม่ว่าจะเป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบ ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์การทำงาน ดังนั้นการจัดการศึกษาโดยครอบครัว สามารถดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนได้ ตามแนวปฏิบัติดังนี้

7.2.1 สถานศึกษาหรือผู้จัดการศึกษาที่รับเทียบโอนผลการเรียนเป็นสถานศึกษาที่เปิดสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการเทียบโอนผลการเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา ประกาศ ณ วันที่ 10 ตุลาคม 2546 รวมทั้งแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเทียบโอนผลการเรียนรู้เข้าสู่การศึกษาในระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยครอบครัว พ.ศ. 2547

7.2.2 สถานศึกษาหรือผู้จัดการศึกษาที่รับเทียบโอนผลการเรียนเป็นสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานอื่นให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดและแนวทางของหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาที่รับโอน

7.3 แนวทางการเทียบโอนผลการเรียน

การเทียบโอนผลการเรียน อาจดำเนินการได้ทั้งกรณีกับผู้เรียนจบการศึกษาระดับใดระดับหนึ่งหรือเทียบโอนกลางคัน ซึ่งสามารถพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

7.3.1 การเทียบโอนผลการเรียนในกรณีกับผู้เรียนยังไม่จบชั้นปีสุดท้ายของแต่ละระดับการศึกษา หรือย้ายสถานศึกษากลางคัน ให้สถานศึกษาที่รับเข้าเรียนพิจารณาความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนจากเอกสารการศึกษาหรือหลักฐานอื่น หรือมีการประเมินความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ของผู้เรียนเพิ่มเติม เพื่อจัดให้เข้าเรียนในชั้นที่ขอเทียบโอน

7.3.2 การเทียบโอนผลการเรียนจากสถานศึกษาที่มีรูปแบบการจัดการศึกษาแตกต่างจากระบบชั้นปี เช่น จัดเป็นช่วงชั้น ช่วงเวลาตามกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ให้สถานศึกษาที่รับเข้าเรียนพิจารณาความรู้และทักษะจากเอกสารการศึกษาหรือหลักฐานอื่น หรือมีการประเมินความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ของผู้เรียนเพิ่มเติม เพื่อพิจารณาให้เข้าเรียนในชั้นที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ

7.3.3 ผู้เรียนที่เรียนรู้ด้วยตนเอง หรือเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ หากมีความประสงค์ขอเข้ารับการเทียบโอนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของตน ให้สถานศึกษาหรือผู้จัดการศึกษาที่รับเข้าเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการและจัดให้มีการประเมินตามระเบียบหรือแนวปฏิบัติการเทียบโอนของสถานศึกษา

8. การเลิกจัดการศึกษาและการย้ายภูมิลำเนา

กรณีเลิกจัดการศึกษา การเลิกจัดการศึกษาโดยครอบครัว มีได้ 2 กรณี คือ

กรณี 1 ครอบครัวประสงค์ที่จะเลิกจัดการศึกษา ดำเนินการดังนี้

1. ครอบครัวทำหนังสือขอเลิกจัดการศึกษายื่นต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพิจารณา
3. เมื่อคณะกรรมการเขตพื้นที่ให้ความเห็นชอบแล้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาออกคำสั่งให้เลิกจัดการศึกษาโดยครอบครัว

กรณี 2 คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามีมติให้เลิกจัด กรณีนี้จะมีขึ้นได้เมื่อสำนักงานเขตพื้นที่เห็นว่า ครอบครัวที่ได้รับอนุญาตจัดการศึกษาไม่จัดการศึกษาตามแผนการจัดการศึกษาที่ขออนุญาตไว้ และไม่ปรับปรุงการจัดการศึกษาตามที่ได้แนะนำภายในระยะเวลาที่กำหนด ดำเนินการดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เสนอคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาให้ครอบครัวนั้นเลิกจัดการศึกษา

2. เมื่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามีมติให้ครอบครัวเลิกจัดการศึกษา ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาออกคำสั่งให้เลิกจัดการศึกษาและจัดหาที่เรียนใหม่เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยเร็วที่สุด ไม่ควรเกิน 5 – 10 วันทำการ นับตั้งแต่วันแจ้งให้เลิกจัดการศึกษา พร้อมทั้งออกเอกสารหลักฐานการศึกษาเพื่อส่งต่อให้กับสถานศึกษาแห่งใหม่

3. ครอบครัวสามารถดำเนินการอุทธรณ์ หรือฟ้องร้องตามกระบวนการทางกฎหมายได้ หากไม่เห็นด้วยกับมติคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา(ปัจจุบันเปลี่ยนแปลงเป็นคณะกรรมการศึกษาจังหวัด)

การย้ายภูมิลำเนา

กรณีครอบครัวย้ายที่อยู่อาศัยไปในพื้นที่ต่างจากภูมิลำเนาเดิม โดยไม่ได้ยกเลิกการจัดการศึกษาให้ดำเนินการดังนี้

1. ครอบครัวต้องทำเรื่องแจ้งให้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเดิมทราบ เพื่อดำเนินการส่งต่อเอกสารต่าง ๆ ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในพื้นที่ใหม่ โดยไม่ต้องขออนุญาตจัดการศึกษาใหม่

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภูมิลำเนาเดิม ดำเนินการดังนี้

2.1 เสนอคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด *ทราบ

2.2 ทำหนังสือถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในพื้นที่ใหม่ พร้อมแนบเอกสารหลักฐานการขออนุญาตจัดการศึกษา เอกสารการติดตามความก้าวหน้าการจัดการเรียนรู้ การวัด ประเมินผล และหลักฐานการศึกษาที่ได้ดำเนินการแล้ว เพื่อให้รับช่วงดูแลการจัดการศึกษาโดยครอบครัวนั้นต่อไป

2.3 ดำเนินการจำหน่ายผู้เรียนออกจากทะเบียนผู้เรียน ตามแนวปฏิบัติในคำสั่งกระทรวงศึกษา เรื่อง การใช้ทะเบียนผู้เรียนสำหรับการศึกษาโดยครอบครัว

หมายเหตุ เนื่องจากปัจจุบัน ได้มีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการพิจารณาการจัดการศึกษาโดยครอบครัวจาก คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา เป็นคณะกรรมการศึกษาจังหวัด ตามคำสั่ง คสช. ที่ คำสั่ง คสช. ที่ 11/2559 เรื่อง การบริหารราชการ ของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค

ข้อ 4 ให้ยกเลิกคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและ กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ ศึกษาธิการและให้โอนอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่ฯ แต่ละเขตพื้นที่ฯ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นอำนาจของ “คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด(กศจ.)”

แบบคำร้องขออนุญาตจัดตั้งการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว
(Homeschool)

แบบยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

เขียนที่

วันที่ เดือน พ.ศ.

เรื่อง ขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔

ด้วยข้าพเจ้า เลขประจำตัวประชาชน

..... อาชีพ ที่อยู่ที่ปรากฏตามทะเบียน

..... โทรศัพท์ [e-mail](#) ถิ่นที่พัก

อาศัยเป็นประจำอยู่ปัจจุบัน

โทรศัพท์ [e-mail](#)

มีความประสงค์ขอจัดทำแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวร่วมกับ สพป. ได้แก่

๑. เด็กหญิง/เด็กชาย..... เลขประจำตัวประชาชน.....

..... เกี่ยวข้องเป็น ระดับ..... ตั้งแต่ปีการศึกษา

โดยมีผู้จัดการศึกษา คือ

นาย/นาง/ นางสาว..... เลขประจำตัวประชาชน

วุฒิการศึกษาระดับ.....สาขา..... สถาบัน

..... ปี พ.ศ. อยู่บ้านเลขที่

สถานที่จัดการศึกษา โทรศัพท์

[e-mail](#)

พร้อมนี้ได้แนบเอกสารประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว ดังนี้

- สำเนา ทะเบียนบ้านของครอบครัว/ผู้เรียนและผู้จัดการศึกษา
- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของครอบครัว/ผู้เรียน และผู้จัดการศึกษา
- สำเนา สูติบัตรของผู้เรียน
- ที่ตั้ง และแผนผังสถานที่จัดการศึกษา
- สำเนาหลักฐานวุฒิการศึกษาของผู้จัดการศึกษา
- แผนการจัดการศึกษา
- อื่นๆ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต

ลงชื่อ

ผู้ยื่นความประสงค์

(.....)

แบบยื่นความประสงค์ขอจัดทำแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว
ระดับก่อนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔

เขียนที่

วันที่ เดือน พ.ศ.

เรื่อง ยื่นความประสงค์ขอจัดทำแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวร่วมกับ สพป.เชียงใหม่ เขต ๔
เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔

ด้วยข้าพเจ้า เลขประจำตัวประชาชน

อาชีพ ที่อยู่ที่ปรากฏตามทะเบียนบ้าน.....

..... โทรศัพท์ E-mail:

ถิ่นที่พักอาศัยเป็นประจำอยู่ในปัจจุบัน

โทรศัพท์ E-mail:

มีความประสงค์ขอจัดทำแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวร่วมกับ สพป.ให้แก้ว

๑.เด็กหญิง/เด็กชาย..... เลขประจำตัวประชาชน

..... เกี่ยวข้องเป็น ระดับ ตั้งแต่ปีการศึกษา

โดยมีผู้จัดการศึกษาคือ

นาย/นาง/นางสาว เลขประจำตัวประชาชน

วุฒิการศึกษา สาขา..... สถาบัน

ปี พ.ศ.....อยู่บ้านเลขที่

สถานที่จัดการศึกษา

บ้านเลขที่

โทรศัพท์ E-mail:

พร้อมนี้ได้แนบเอกสารประกอบการพิจารณามาแล้ว ดังนี้

- สำเนาทะเบียนบ้านของครอบครัว/ผู้เรียน และผู้จัดการศึกษา
- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของครอบครัว/ผู้เรียนและผู้จัดการศึกษา
- สำเนา สติบัตรของผู้เรียน
- ที่ตั้ง และแผนผังสถานที่จัดการศึกษา
- สำเนาหลักฐานวุฒิการศึกษาของผู้จัดการศึกษา
- แผนการจัดการศึกษา
- อื่นๆ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ลงชื่อ

ผู้ยื่นความประสงค์

(.....)

ตัวอย่างการนำเสนอวาระการประชุมให้ศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่
เพื่อพิจารณาอนุญาตการจัดตั้งการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว (Homeschool)

แบบฟอร์มเสนอเรื่องเข้าวาระการประชุมคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเสนอเพื่อทราบ

เรื่องที่ ๓. ...

.....

ข้อเท็จจริง/คำขอ

.....
.....
.....
.....

กฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

.....
.....
.....
.....

รายละเอียดประกอบการพิจารณา

.....
.....
.....
.....

การวิเคราะห์และความเห็นของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่

.....
.....

ประเด็นเสนอเพื่อทราบ

.....
.....
.....
.....

มติคณะอนุกรรมการพัฒนาการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่

.....
.....

แบบฟอร์มเสนอเรื่องเข้าวาระการประชุมคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ ๔. การขอจัดตั้งการจัดการศึกษาโดยครอบครัว(Homeschool)

ข้อเท็จจริง/คำขอ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔ ขออนุญาตจัดตั้ง

การจัดการศึกษาโดยครอบครัว(Homeschool) จำนวน ๑ ครอบครัว

กฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

๑. กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้ “สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ครอบครัวมีภูมิลำเนา”คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา และข้อ ๓ ให้สำนักงานเสนอคำขออนุญาตจัดการศึกษาให้คณะกรรมการพิจารณาโดยเร็ว และแจ้งผลการพิจารณาคำขออนุญาตจัดการศึกษาแก่ครอบครัวที่ยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับคำขออนุญาตจัดการศึกษา

๒. คำสั่ง คสช. ที่ ๑๑/๒๕๕๙ เรื่อง การบริหารราชการ ของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาคข้อ ๔ ให้ยุบเลิกคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ ศึกษาธิการและให้โอนอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่ฯ แต่ละเขตพื้นที่ฯ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการศึกษาธิการ ไปเป็นอำนาจของ “คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด(กศจ.)”

รายละเอียดประกอบการพิจารณา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔ ได้ดำเนินการแต่งตั้ง

คณะกรรมการพิจารณาตรวจสอบคำร้องขออนุญาตจัดการเรียนการสอนโดยครอบครัว ที่ ๒๔๘ /๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ และแผนการจัดการศึกษาของ บ้านเรียนน้องเขียง โดยนางสาวกรวรรณ ภัทรทรวณิช เลขประจำตัวประชาชน 3-5709-00621-16-8 อาชีพ เจ้าของธุรกิจส่วนตัว วุฒิการศึกษาปริญญาโท คณะการจัดการมนุษย์และสิ่งแวดล้อม จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ขอจัดการศึกษาให้แก่บุตร จำนวน 1 คน คือ เด็กชายณิชาภัทร ภัทรทรวณิช ในระดับปฐมวัย เหตุผลในการจัดการศึกษาเนื่องจาก

ครอบครัวเห็นความสำคัญของช่วงวัยเด็ก ที่พ่อแม่มีธุรกิจส่วนตัว จึงมีความจำเป็นจะต้องดูแลลูกตั้งแต่แรกเกิดถึงหกขวบ ซึ่งต้องการความรักความอบอุ่นจากพ่อแม่ เนื่องจากเด็กมีการเรียนรู้และพัฒนาสมองอย่างรวดเร็ว หากได้รับการดูแลเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิด ก็จะเติบโตทั้งทางร่างกาย ความคิดและจิตใจอย่างมีศักยภาพ สถานที่จัดการศึกษา ณ บ้านเลขที่ 277/2 หมู่ 4 ตำบลยางเนิ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

การวิเคราะห์และความเห็นของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่

.....
.....
.....
.....

ประเด็นเสนอเพื่อพิจารณา

.....
.....
.....
.....

มติคณะอนุกรรมการพัฒนาการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่

.....
.....

ที่ ศธ ๐๔๐๕๐/

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงใหม่ เขต ๔
๑๓๔ หมู่ ๘ ตำบลสันกลาง อำเภอสันป่าตอง
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๑๒๐

เรื่อง แจ้งวาระการประชุมคณะกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่

เรียน ศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่

สิ่งที่ส่งมาด้วย วาระการประชุมฯ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย อาชีพ อยู่บ้านเลขที่
..... หมู่ที่ ตำบล อำเภอ.....
จังหวัดเชียงใหม่ มีความประสงค์ขอจัดการศึกษาโดยครอบครัว ให้กับบุตรจำนวน คน ในระดับ
..... โดยจะดำเนินการจัดการศึกษาในปีการศึกษา..... นั้น

ในการนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔ จึงขอส่งวาระ
การประชุมเพื่อให้คณะกรรมการ ออกศจ.และ กศจ. พิจารณานุญาต รายละเอียดดังแนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

โทร. ๐๕๓- ๓๑๑๓๕๑ ต่อ ๒๗

ตัวอย่าง แบบอนุญาตให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

ที่ ศธ ๐๔๐๐๘/

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง แจ้งผลการพิจารณาการอนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

เรียน นาย, นาง, นางสาว

ตามที่ ท่านได้ยื่นความขออนุญาตจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวให้แก่ ด.ช., ด.ญ.,

นาย, นางสาว.....ระดับการศึกษา.....

ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ

..... นั้น คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา.....พิจารณาแล้วมีมติ

- อนุญาตให้จัดการศึกษา
- ไม่อนุญาตให้จัดการศึกษา เนื่องจาก

อนึ่ง หากไม่เห็นด้วยกับมติดังกล่าว ท่านมีสิทธิยื่นขอให้ทบทวนคำสั่งต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่ การศึกษา
ผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิของผู้ขอจัดการศึกษา ในการนำคดีไปฟ้องต่อศาล ปกครอง
ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....

กลุ่ม.....

โทร.....

อนึ่ง หากไม่เห็นด้วยกับมติดังกล่าว ท่านมีสิทธิยื่นขอให้ทบทวนคำสั่งของคณะกรรมการ ศึกษาธิการจังหวัด
ผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิของผู้ขอจัดการศึกษาในการนำคดี ไปฟ้องต่อศาลปกครอง
ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือฉบับนี้

ตัวอย่างวาระการประชุมส่ง ศธจ. กรณียกเลิกบ้านเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเสนอเพื่อทราบ

เรื่องที่ ๓ ...การขอลยกเลิกการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

เรื่อง การขอลยกเลิกการจัดการศึกษาโดยครอบครัว (Home school)

คำขอ

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ ได้รับคำขอจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔ เสนอเรื่องขอลยกเลิกการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ตามความประสงค์ของผู้จัดการศึกษา จำนวน ๑ ครอบครัว ได้แก่

๑. บ้านเรียนณัชชา ของนางแคทรียากรณ์ เกษแก้ว โคกาวา เลขประจำตัวประชาชน ๓-๔๑๐๒-๐๐๐๕๘-๘๓-๖ อาชีพ ธุรกิจส่วนตัว (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์) ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน ๔๓๗ หมู่ ๗ บ้านท่าไม้ลุง ตำบลน้ำแพร่ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มีความประสงค์จะขอลยกเลิกการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ให้กับบุตรจำนวน ๑ คน คือ เด็กหญิงณัชชา โคกาวา เกิดเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๑ เลขประจำตัวประชาชน ๑-๕๐๘๙-๖๖๖๗๑-๖๑-๑ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เนื่องจาก จบระดับชั้นประถมศึกษา และเข้าศึกษาต่อในระบบ ณ โรงเรียนช่องฟ้าซินเชิงวาณิชบารุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ในระดับมัธยมศึกษา ในปีการศึกษา ๒๕๖๓

กฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

๑. กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗
๒. คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ

รายละเอียดประกอบการพิจารณา

- หนังสือแจ้งขอลยกเลิกของบ้านเรียน ทั้ง ๔ ครอบครัว
- การวิเคราะห์และความเห็นของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่

การเลิกจัดการศึกษาโดยครอบครัวตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗ มี ๒ ข้อ ดังนี้

๑. สำนักงานมีคำสั่งให้เลิกจัดการศึกษาตามคำขอของครอบครัว
 ๒. คณะกรรมการมีมติให้เลิกจัดการศึกษาตามข้อ ๔
- “ข้อ ๔ ในกรณีที่สำนักงานเห็นว่า ครอบครัวที่ได้รับอนุญาตจัดการศึกษาใด ไม่จัดการศึกษาตามแผนการจัดการศึกษาตามข้อ ๒(๗) ให้สำนักงานแนะนำให้ครอบครัวนั้นปรับปรุงการจัดการศึกษาภายใน

ระยะเวลาที่กำหนด หากครอบครัวดังกล่าวไม่ดำเนินการตามคำแนะนำ ให้สำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาให้ครอบครัวนั้นเลิกจัดการศึกษา

มติคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่

ในคราวประชุมคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ครั้งที่/.....เมื่อ วันที่..... เดือน..... ปี..... มีมติว่าการเลิกการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ให้เป็นไปตาม กฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗และให้เสนอ คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่เพื่อโปรดทราบ

ประเด็นเสนอเพื่อโปรดทราบ

เพื่อโปรดทราบ

มติที่ประชุมคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่

ด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔ มีความประสงค์เสนอ เรื่อง การขอยกเลิกการจัดการศึกษาโดยครอบครัว(Homeschool) เพื่อเข้าสู่วาระการประชุมคณะกรรมการพัฒนา การศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

เหตุผล/ความจำเป็น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔ เสนอขอยกเลิก การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว(Homeschool) ในปีการศึกษา ๒๕๖๓ จำนวน ๔ ครอบครัว ดังนี้

๑. บ้านเรียนณัชชา ของนางแคทรียากรณ์ เกษแก้ว โคกาวา เลขประจำตัวประชาชน ๓-๔๐๑๒-๐๐๐๕๘-๘๓-๖ อาชีพ ธุรกิจส่วนตัว (พัฒนาอสังหาริมทรัพย์) ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน ๔๓๗ หมู่ ๗ บ้านท่าไม้ลุง ตำบลน้ำแพร่ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มีความประสงค์จะขอยกเลิกการจัดการศึกษา โดยครอบครัว ให้กับบุตรจำนวน ๑ คน คือ เด็กหญิงณัชชา โคกาวา เกิดเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๑ เลขประจำตัวประชาชน ๑-๕๐๘๙-๖๖๖๗๑-๖๑-๑ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เนื่องจาก จบระดับชั้น ประถมศึกษา และเข้าศึกษาต่อในระบบ ณ โรงเรียนช่องฟ้าซินเซิงวาณิชบำรุง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ในระดับมัธยมศึกษา ในปีการศึกษา ๒๕๖๓

ผู้นำเสนอ/ผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม นางแสงจันทร์ กันยะมูล ผอ.กลุ่มส่งเสริม ฯ สพป.เชียงใหม่ เขต ๔

กฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

การเลิกจัดการศึกษาโดยครอบครัวตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษา

ขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. ๒๕๔๗มี ๒ ข้อ ดังนี้

๑. ครอบครัวประสงค์ที่จะเลิกจัดการศึกษา
๒. คณะกรรมการมีมติให้เลิกจัดการศึกษาตามข้อ ๔

“ข้อ ๔ ในกรณีที่สำนักงานเห็นว่า ครอบครัวที่ได้รับอนุญาตจัดการศึกษาใด ไม่จัดการศึกษาตาม แผนการจัดการศึกษาตามข้อ ๒(๗) ให้สำนักงานแนะนำให้ครอบครัวนั้นปรับปรุงการจัดการศึกษาภายใน

ระยะเวลาที่กำหนด หากครอบครัวดังกล่าวไม่ดำเนินการตามคำแนะนำ ให้สำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาให้ครอบครัวนั้นเลิกจัดการศึกษา

๓. คำสั่ง คสช. ที่ ๑๑/๒๕๕๙ เรื่อง การบริหารราชการ ของกระทรวงศึกษาธิการใน ภูมิภาค ข้อ ๔ ให้ยุบเลิกคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและ กฎหมายว่าด้วย ระเบียบบริหารราชการ ศึกษาธิการและให้โอนอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่ฯ แต่ละเขตพื้นที่ฯ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ไป เป็นอำนาจของ “คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด(กศจ.)”

การวิเคราะห์และความคิดเห็นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔ ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบใน การขอยกเลิกการจัดการศึกษาของบ้านเรียนริมทางตามคำสั่ง ๙๐/๒๕๖๑ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนด คือ ครอบครัวประสงค์ที่จะ เลิกจัดการศึกษา ดังนั้นเห็นควรพิจารณาให้ความเห็นชอบฯ ตามสิทธิ ต่อไป

ประเด็นที่เสนอเพื่อพิจารณา

- เพื่อทราบ
- เพื่อพิจารณา
- () อนุมัติ.....
- (/) เห็นชอบ.....

เอกสารประกอบการพิจารณา

- มี หนังสือขออนุญาตเลิกจัดการศึกษาโดยครอบครัว จำนวน ๑ ครอบครัว

ลงชื่อ.....

(.....)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปฏิบัติราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔
วันที่

ตัวอย่าง คำขอมิบัติประจำตัวผู้เรียน
คำขอมิบัติประจำตัวผู้เรียนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

(เขียนที่).....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว)

ผู้ขออนุญาตจัดการศึกษาโดยครอบครัวให้แก่ (เด็กชาย/เด็กหญิง/นาย/นางสาว).....

ที่อยู่ บ้านเลขที่..... ตรอก/ซอย

ถนน.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....

มีความประสงค์ขอมิบัติประจำตัวผู้เรียนการจัดการศึกษาโดยครอบครัวให้แก่ (เด็กชาย/
เด็กหญิง นาย/ นางสาว)..... ระดับชั้น.....

เกิดวันที่..... เดือน..... พ.ศ. อายุ.....ปี

ที่อยู่ บ้านเลขที่..... ตรอก/ซอย..... ถนน ตำบล/แขวง

..... อำเภอ/เขต จังหวัด

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ).....ผู้ยื่นคำร้อง

(.....)

หมายเหตุ ให้แนบรูปถ่ายผู้เรียน (ใส่เสื้อเชิ้ตสีขาวแขนสั้น) ขนาด ๑ นิ้ว จำนวน ๒ รูป เพื่อประกอบการจัดทำ
เอกสารดังกล่าว

แบบคำร้องทั่วไป
(การจัดการศึกษาโดยครอบครัว)

ที่.....

วันที่.....

เรื่อง ขอยกเลิกการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔

ข้าพเจ้า.....ผู้จัดการศึกษาทางเลือกโดยครอบครัวบ้าน

เรียน.....โดยมีผู้เรียนดังนี้

๑.....เลขประจำตัวนักเรียน.....ระดับชั้น.....

๒.....เลขประจำตัวนักเรียน.....ระดับชั้น.....

มีความประสงค์ ขอยกเลิกการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ในระดับ.....เนื่องจาก

จบการศึกษาระดับชั้น.....ในปีการศึกษา..... และได้ยื่นเข้าศึกษา

ต่อ ณตั้งแต่ปีการศึกษา.....เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ผู้จัดการศึกษาบ้านเรียน.....

หลักฐานเอกสารที่แนบ

1.....

2.....

3.....

4.....

5.....

ผู้รับเรื่อง

ลงชื่อ.....

ตำแหน่ง.....

...../...../.....

คำสั่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔

ที่ /

เรื่อง ให้เลิกจัดการศึกษาโดยครอบครัว

ตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๔ อนุญาต
ให้ จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ให้แก่
..... ในระดับ.....
ตามหนังสือที่ ลงวันที่..... เดือน พ.ศ.

บัดนี้..... ได้ยื่นขอยกเลิกการจัดการศึกษาโดย
ครอบครัว เนื่องจากผู้เรียนจบชั้น และเข้าศึกษาต่อ.....
ในระดับ..... ณ

อาศัยอำนาจตามกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว
พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๘ (๑) โดยมติคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ ในคราวประชุมครั้งที่
..... เมื่อวันที่ มีมติเห็นชอบการเลิกการจัด
การศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวของ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ เดือน พ.ศ.

(.....)

ตำแหน่ง.....

บทที่ ๓

กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง